

เอกสารประกอบการบรรยายกฎหมายโรงแรม

นายรณภพ เวียงสิมมา^๑

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติโรงแรม พุทธศักราช ๒๕๗๘ ได้ประกาศบังคับใช้มาเป็นเวลานาน และมีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งสภาพเศรษฐกิจและการประกอบธุรกิจโรงแรมได้พัฒนาและขยายตัวมากยิ่งขึ้น ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมและยกระดับมาตรฐานการประกอบธุรกิจโรงแรม และกำหนดหลักเกณฑ์ในการประกอบธุรกิจโรงแรมให้เหมาะสมกับสภาพของการประกอบธุรกิจโรงแรมแต่ละประเภท จึงจำเป็นต้องยกเลิกพระราชบัญญัติโรงแรม พุทธศักราช ๒๕๗๘^๒ และประกาศบังคับใช้พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.๒๕๕๗^๓ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและการประกอบธุรกิจโรงแรมในยุคปัจจุบัน

ความหมายของโรงแรม

ปัจจุบันมีการประกอบธุรกิจการให้บริการที่พักในรูปแบบและลักษณะต่าง ๆ มากมายและมีแนวโน้มที่จะมีการขยายตัวมากยิ่งขึ้นเพื่อรองรับการเจริญเติบโตทางภาคธุรกิจการท่องเที่ยว ซึ่งรูปแบบการให้บริการด้านที่พักในปัจจุบัณมีชื่อเรียกที่หลากหลายและรูปแบบที่พักที่แตกต่างกัน เช่น Resorts , Service Apartment, Mansion , Inn , Motel , Guesthouse , Home stay , แพพัก เรือสำราญ กระโจมหรือเต็นท์ และอื่น ๆ อีกมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานที่พักของทางราชการที่มีการให้ประชาชนทั่วไปเช่าพักได้ เช่น ที่พักของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทำให้เกิดความสับสนว่ากิจการที่พักประเภทใดบ้างที่เป็นโรงแรมหรือไม่เป็นโรงแรมตามกฎหมาย

พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.๒๕๕๗ มาตรา ๔ ได้ให้ความหมายของคำว่า “โรงแรม” ไว้ให้หมายถึง "สถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในการธุรกิจเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราว สำหรับคนเดินทางหรือบุคคลอื่นใดโดยมีค่าตอบแทน และได้ยกเว้นสถานที่พักไม่เป็นโรงแรมไว้ ๓ ลักษณะ คือ

(๑) สถานที่พักของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจองค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือเพื่อการกุศล หรือการศึกษา ที่มีใช้เป็นการหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน สถานที่พักประเภทนี้หากพบว่ามี การนำรายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกันเมื่อไหร่ก็ถือว่าเป็นโรงแรม

(๒) สถานที่พักที่คิดค่าบริการเป็นรายเดือนขึ้นไป การยกเว้นตาม (๒) นี้ เน้นการคิดค่าบริการให้เช่าที่พัก หากคิดเป็นรายเดือน รายปี ก็ไม่เป็นโรงแรม แต่หากคิดค่าบริการต่ำกว่ารายเดือนลงมา เช่น รายสัปดาห์ รายวัน รายชั่วโมง หรือคิดค่าบริการปนกันทั้งรายเดือนและต่ำกว่ารายเดือน ก็จะถือว่าเป็นโรงแรมต้องขออนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรมตามกฎหมาย

(๓) สถานที่พักอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง กฎหมายให้อำนาจรัฐมนตรีที่จะกำหนดยกเว้น สถานที่พักประเภทใดบ้างไม่ให้เป็นโรงแรมตามกฎหมาย โดยจะต้องออกเป็นกฎกระทรวงเท่านั้น

^๑ นิติกร ๗๖ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา กรมการปกครอง

^๒ ยกเลิกพระราชบัญญัติโรงแรม พุทธศักราช ๒๕๗๘ , พระราชบัญญัติโรงแรม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๔๔ , พระราชบัญญัติโรงแรม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๕๔๕ , พระราชบัญญัติโรงแรม (ฉบับที่ ๔) พุทธศักราช ๒๕๐๓

^๓ พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.๒๕๕๗ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ เป็นต้นไป [ร.ก.๒๕๕๗ /๗๐ก/๑๒๑/๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๗]

สรุป องค์ประกอบของโรงแรมได้ ดังนี้

- (๑) เป็นสถานที่พัก
- (๒) มีวัตถุประสงค์ในทางธุรกิจ
- (๓) สำหรับคนเดินทางหรือบุคคลอื่นใด
- (๔) เรียกเก็บค่าที่พักต่ำกว่าเดือน

หากครบองค์ประกอบทั้งสี่ประการ จึงถือเป็นโรงแรมและต้องยื่นขออนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรมตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.๒๕๕๗

การขออนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรม

การประกอบธุรกิจให้บริการที่พักหากเข้าข่ายเป็นโรงแรมตามนิยามของกฎหมายแล้ว ต้องขออนุญาตและได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนก่อนจึงจะประกอบกิจการได้^๔ มิฉะนั้นจะมีความผิดตามกฎหมาย ซึ่งมีโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และมีโทษปรับรายวันอีกวันละไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่^๕ เว้นแต่โรงแรมเปิดดำเนินการมาก่อนหรือในวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ให้ประกอบธุรกิจต่อไปได้ โดยต้องมายื่นคำขออนุญาตต่อนายทะเบียนภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่กฎกระทรวงกำหนดประเภทโรงแรม หลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรม ตามมาตรา ๑๓ มีผลใช้บังคับ^๖ โดยไม่มีความผิดฐานประกอบธุรกิจโรงแรมโดยไม่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.๒๕๕๗ แต่อาจมีความผิดตามกฎหมายอื่น ๆ ได้ เช่น กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร กฎหมายว่าด้วยการผังเมือง กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข เป็นต้น

คุณสมบัติผู้ขออนุญาต

ผู้ขอรับใบอนุญาต ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามมาตรา ๑๖ ดังต่อไปนี้

- (๑) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
- (๒) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย
- (๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

^๔ มาตรา ๑๕ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบธุรกิจโรงแรม เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน การขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

^๕ มาตรา ๕๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกวันละไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

^๖ มาตรา ๖๓ ผู้ใดประกอบธุรกิจโรงแรมโดยไม่ได้รับใบอนุญาตก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ถ้าประสงค์จะประกอบธุรกิจโรงแรมต่อไป ต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อนายทะเบียนภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงซึ่งออกตามมาตรา ๑๓ ใช้บังคับ เมื่อได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตแล้วให้นายทะเบียนรับคำขอดังกล่าวเพื่อดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ผู้นั้นประกอบธุรกิจโรงแรมต่อไปได้จนกว่าจะได้รับแจ้งการไม่อนุญาตจากนายทะเบียน

(๖) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี

(๗) ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต

(๘) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาต หรือเคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตโดยเหตุอื่นที่มีใช้เหตุตาม (๖) แต่เวลาได้ล่วงพ้นมาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปี

ถ้าผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นห้างหุ้นส่วนหรือนิติบุคคล ผู้เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ ผู้จัดการหรือผู้แทนของนิติบุคคล ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวข้างต้น และต้องไม่เคยเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ ผู้จัดการหรือผู้แทนของนิติบุคคลที่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตตาม (๘)

สถานที่ยื่นคำขออนุญาต

การยื่นคำขออนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรม ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนท้องถิ่นที่อันเป็นที่ตั้งของโรงแรม ในกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นขออนุญาตได้ ณ ศูนย์บริการประชาชน กรมการปกครอง (วังไชยา) ถนนนครสวรรค์ นางเลิ้ง เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๒๘๒-๓๗๕๑ ในจังหวัดอื่น ให้ยื่นคำขออนุญาต ได้ ณ ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอท้องถิ่นที่อันเป็นที่ตั้งของโรงแรม ในวันและเวลาราชการ

เอกสารหลักฐานประกอบการขออนุญาต

กรณีเป็นบุคคลธรรมดา

(๑) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน

(๒) สำเนาทะเบียนบ้าน

(๓) หนังสือมอบอำนาจจดทะเบียนและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนผู้รับมอบอำนาจ (กรณีให้บุคคลอื่นดำเนินการแทน)

(๔) แบบแปลน แผนผัง พร้อมรายการประกอบแบบแปลน แผนผังอาคารโรงแรมที่วิศวกร และสถาปนิก ผู้ได้รับอนุญาตตามกฎหมายลงชื่อรับรอง

(๓) สำเนาเอกสารสิทธิในที่ดินหรือหนังสือแสดงสิทธิการใช้ที่ดิน

(๔) กรณีโรงแรมตั้งอยู่ในเขตการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.๒๕๒๒ ให้ยื่นสำเนาใบอนุญาตใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร (อ.๑) (กรณีขอตัดแปลงหรือเปลี่ยนการใช้อาคาร)

(๕) แผนที่ตั้งโรงแรมโดยสังเขป

(๖) ภาพถ่ายอาคาร (กรณีขอตัดแปลงหรือเปลี่ยนการใช้อาคาร)

(๗) รายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ผ่านการเห็นชอบจากคณะกรรมการผู้ชำนาญการแล้ว กรณีโรงแรมที่มีห้องพัก ๘๐ ห้องขึ้นไป^๗ หรือ โรงแรมที่มีห้องพักตั้งแต่ ๑๐ ห้อง ถึง ๗๙ ห้อง ที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๓๕ ต้องจัดทำและเสนอรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น (IEE) ที่ผ่านความเห็นชอบตามกฎหมายดังกล่าวแล้ว^๘

^๗ ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนที่ต้องจัดทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๓๙) ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๓๙

กรณีเป็นนิติบุคคล

- (๑) สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล (นายทะเบียนรับรองไม่เกิน ๖ เดือน นับถึงวันยื่นขออนุญาต)
- (๒) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน (กรรมการผู้มีอำนาจลงนามแทนนิติบุคคล)
- (๓) เอกสารเช่นเดียวกับบุคคลธรรมดาตาม (๓) – (๗)

ขั้นตอนการพิจารณา

เมื่อเจ้าหน้าที่ได้รับคำขออนุญาตพร้อมด้วยเอกสารหลักฐานครบถ้วนให้ดำเนินการขั้นตอนที่กระทรวงมหาดไทยวางแนวทางปฏิบัติไว้ตามหนังสือที่ หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๐๗.๑/ว ๒๙๕๒ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๖ ดังนี้

๑. ตรวจสอบคุณสมบัติผู้ขออนุญาต

- (๑) ตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. ๒๕๕๗ มาตรา ๑๖
- (๒) ตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๒ (กรณีผู้ขออนุญาตเป็นคนต่างด้าว)

๒. ตรวจสอบอาคารและสถานที่ตั้ง

- (๑) ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับสถานที่ตั้ง ขนาด ลักษณะ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือมาตรฐานการประกอบธุรกิจของโรงแรมแต่ละประเภทที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๑๓^๔
- (๒) ที่ดินและอาคารที่ใช้เป็นโรงแรมต้องเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ขออนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรม หรือมีสิทธิครอบครองหรือใช้ประโยชน์ที่ดินและอาคารดังกล่าว เช่น สิทธิในการเช่า การยินยอมให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินและอาคารเพื่อประกอบธุรกิจโรงแรม เป็นต้น
- (๒) ตรวจสอบตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ พระราชบัญญัติป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. ๒๕๕๒ พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และข้อบัญญัติท้องถิ่น (องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ตรวจสอบตามแนวหนังสือ มท ๐๓๐๗.๑/ว ๒๙๕๒ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๖)

กรณีอาคารโรงแรมตั้งอยู่นอกเขตควบคุมอาคาร และอาคารโรงแรมไม่มีลักษณะเป็นอาคารสูง อาคารขนาดใหญ่พิเศษ ซึ่งไม่อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ นายทะเบียนไม่อาจส่งแบบแปลนแผนผังให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบตามกฎหมายควบคุมอาคารได้ และไม่อาจเรียกใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร ดัดแปลงอาคาร หรือเคลื่อนย้ายอาคาร (แบบ อ.๑) ใบอนุญาตเปลี่ยนการใช้อาคาร (แบบ อ.๕) หรือใบรับอนุญาตก่อสร้างอาคาร ดัดแปลงอาคารหรือเคลื่อนย้ายอาคาร (แบบ อ.๖) ได้ เช่นเดียวกัน ดังนั้น เพื่อให้ได้รับความเชื่อถือว่าการโรงแรมดังกล่าวมีความมั่นคง แข็งแรงหรือไม่ นายทะเบียนอาจใช้ดุลพินิจเรียกหนังสือรับรองการตรวจสอบสภาพอาคาร โดยผู้ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม ตามพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๕๒ หรือผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

^๔ ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๓ และประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แห่งชาติ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๔

^๕ กฎกระทรวงซึ่งออกตามความในมาตรา ๑๓ ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

สถาปัตยกรรมควบคุมตามพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ๒๕๕๓ มาประกอบการพิจารณาได้^{๑๐}

(๓) ตรวจสอบตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๔๖๓/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๕ ข้อ ๑ (๑) (๒) (๓) และ (๔) ดังนี้

๑) อาคารที่ใช้เป็นห้องพัก ต้องเป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก หรืออาคารอื่นที่มีลักษณะมั่นคง แข็งแรง ส่วนจำนวนชั้นและห้องพักต้องเหมาะสมกับสภาพแห่งท้องถิ่น ทั้งนี้ ต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้สำหรับเป็นที่พักผู้เดินทางหรือนักท่องเที่ยวโดยแท้ และไม่มีลักษณะหรือพฤติการณ์อันส่อไปในทางเป็นแหล่งมั่วสุมหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี

๒) สถานที่ตั้งต้องไม่อยู่ใกล้สถานที่ราชการ โรงเรียน สถานศึกษา วัด สถานที่ สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา สถานรักษาพยาบาลผู้ป่วยหรือโรงพยาบาล ในรัศมี ๑๐๐ เมตร และต้องตั้งอยู่ในสถานที่ที่มีความเหมาะสม สะดวกแก่การตรวจตราควบคุมของทางราชการ

การวัดระยะ ๑๐๐ เมตร ให้วัดระยะห่างระหว่างแนวเขตที่ดินของโรงแรมกับแนวเขตที่ดินของสถานที่ราชการ โรงเรียน ฯลฯ^{๑๑} และหากมีการขออนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรมในรัศมี ๑๐๐ เมตร จากสถานที่ดังกล่าวข้างต้น กระทรวงมหาดไทยได้มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจในการพิจารณา ผ่อนผันหลักเกณฑ์ดังกล่าวได้ โดยให้พิจารณาถึงเหตุผลและความจำเป็น และไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญหรือไม่ส่งผลกระทบต่อสถานที่ดังกล่าว^{๑๒}

๓) เส้นทางเข้า ออก จะต้องไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการจราจร

๔) สถานที่จอดรถ โรงแรมต้องมีสถานที่จอดรถ กลับรถ เพียงพอสมดุลงับจำนวนห้องพักโดยสถานที่จอดรถต้องอยู่แยกส่วนออกจากบริเวณห้องพักไม่ให้ปะปนกัน และไม่มีทางสำหรับให้รถแล่นผ่านบริเวณห้องพักแต่ละชั้น

เมื่อได้รับผลการตรวจสอบครบถ้วนให้อำเภอ/กิ่งอำเภอ รวบรวมเอกสารหลักฐานพร้อมความเห็นเสนอต่อนายทะเบียน และให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งการออกใบอนุญาต หรือไม่ออกใบอนุญาต พร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับการพิจารณาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (มาตรา ๑๔)

ใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรม

ใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรมตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.๒๕๕๗ อยู่ระหว่างการพิจารณากำหนดแบบ ดังนั้น ให้ใช้แบบใบอนุญาตเปิดโรงแรม (ร.ร.๕)^{๑๓} เดิม โดยกำหนดให้ใบอนุญาตฉบับหนึ่งให้ใช้กับโรงแรมที่ระบุชื่อไว้ในใบอนุญาตเท่านั้น และให้มีอายุ ๕ ปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต^{๑๔} การนับอายุใบอนุญาตให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่นายทะเบียนอนุญาต หรือหากเป็นการต่ออายุใบอนุญาตให้นับต่อจากใบอนุญาตเดิม

การต่ออายุใบอนุญาต

^{๑๐} ตามนัยหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๐๗.๑/๑๔๒๗๔ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๖

^{๑๑} หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๒๐๗/๖๙๔๔ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๓๓

^{๑๒} หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๐๗.๑/ว ๕๐๑๒ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๔

^{๑๓} กฎกระทรวง(ฉบับที่ ๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงแรม พุทธศักราช ๒๕๗๔

^{๑๔} มาตรา ๑๙ ใบอนุญาตฉบับหนึ่งให้ใช้กับโรงแรมที่ระบุชื่อไว้ในใบอนุญาตเท่านั้น และให้มีอายุห้าปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

การขอต่ออายุใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอแล้วให้ถือว่าผู้ยื่นคำขออยู่ในฐานะผู้รับใบอนุญาตจนกว่านายทะเบียนจะมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต^{๑๕}

ถ้าผลการตรวจสอบปรากฏว่าโรงแรมมีลักษณะถูกต้องตามที่กำหนด ให้นายทะเบียนต่ออายุใบอนุญาตให้ หากมีกรณีที่ไม่ถูกต้อง ให้นายทะเบียนสั่งให้แก้ไขให้ถูกต้องโดยกำหนดระยะเวลาให้ชัดเจน เมื่อแก้ไขแล้วให้ต่ออายุใบอนุญาตให้ได้ หากไม่แก้ไขภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนดให้มีคำสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาต

กรณียื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตไม่ทันกำหนดเวลาก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ หากได้มายื่นภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ ให้ถือว่าได้ยื่นคำขอต่ออายุภายในระยะเวลาที่กำหนด และการประกอบธุรกิจโรงแรมในระหว่างนั้น ให้ถือเสมือนว่าเป็นการดำเนินการของผู้รับใบอนุญาต โดยเมื่อนายทะเบียนอนุญาตจะต้องเสียค่าปรับเพิ่มอีกร้อยละ ๒๐ ของค่าธรรมเนียมต่ออายุใบอนุญาต หากพ้นกำหนด ๖๐ วันต้องดำเนินการเสมือนขออนุญาตใหม่ (มาตรา ๒๑) การเสียค่าปรับเพิ่มในกรณีนี้มีใช้โทษปรับตามกฎหมายอาญานายทะเบียนสามารถปรับชำระค่าปรับเพิ่มได้เอง โดยไม่ต้องส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนเปรียบเทียบแต่อย่างใด

การโอนใบอนุญาต

ใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรม เป็นสิทธิเฉพาะตัวของผู้รับใบอนุญาตเพราะการอนุญาตต้องพิจารณาถึงคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขออนุญาตเป็นการเฉพาะ แต่เนื่องจากมีกฎหมายบัญญัติในเรื่องการโอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรมไว้ให้สามารถโอนใบอนุญาตให้แก่บุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖ ได้ เมื่อได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน ดังนั้น หากผู้ประกอบการโรงแรมต้องการโอนใบอนุญาตให้แก่ผู้ใด ก็สามารถยื่นคำขอต่อนายทะเบียนได้ การตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้รับโอนให้ดำเนินการเช่นเดียวกันกับการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตใหม่

ถ้านายทะเบียนอนุญาตให้นายทะเบียนสลักหลังข้อความที่อนุญาตไว้ในใบอนุญาต และหมายเหตุไว้ในทะเบียนด้วย^{๑๖}

การรับโอนใบอนุญาตกรณีผู้ประกอบการโรงแรมตาย

นอกจากการโอนใบอนุญาตในกรณีปกติทางธุรกิจแล้ว กฎหมายยังได้กำหนดให้การประกอบธุรกิจโรงแรมสามารถประกอบธุรกิจได้ต่อเนื่องแม้กรณีผู้ประกอบการธุรกิจถึงแก่ความตาย หากทายาทมีความประสงค์จะดำเนินธุรกิจโรงแรมต่อไป ก็ให้ผู้จัดการมรดกหรือทายาท ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖ หรือในกรณีที่มีทายาทหลายคนให้ทายาทตกลงกัน ตั้งทายาทคนหนึ่งซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖ ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนเพื่อขอรับโอนใบอนุญาตภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันที่ผู้ประกอบการโรงแรมตาย หากทายาทไม่ประสงค์จะประกอบธุรกิจโรงแรมต่อไปโดยไม่ยื่นคำขอภายในระยะเวลาที่กำหนด ก็ให้ใบอนุญาตสิ้นอายุลงนับแต่วันที่ผู้ประกอบการโรงแรมถึงแก่ความตาย

ถ้าผลการตรวจสอบปรากฏว่าผู้ยื่นคำขอมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖ ให้นายทะเบียนอนุญาตแก่ผู้ยื่นคำขอ การอนุญาตให้นายทะเบียนบันทึกการอนุญาตไว้ด้านหลังใบอนุญาต

^{๑๕} มาตรา ๒๑ การขอต่ออายุใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอแล้วให้ถือว่าผู้ยื่นคำขออยู่ในฐานะผู้รับใบอนุญาตจนกว่าจะมีคำสั่งถึงที่สุดไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต

^{๑๖} กฎกระทรวงออกตาม พระราชบัญญัติโรงแรม พุทธศักราช ๒๕๗๘ ข้อ ๗

ในระหว่างระยะเวลาขอรับโอนใบอนุญาต ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดก ซึ่งเป็นผู้ยื่นคำขอรับโอนใบอนุญาต เข้าประกอบธุรกิจโรงแรมโดยมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเสมือนผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม ทั้งนี้ จนกว่านายทะเบียนจะมีคำสั่งไม่อนุญาต

(การรับโอนใบอนุญาตกรณีนี้ นอกจากตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้รับโอน ทายาทหรือผู้จัดการมรดกแล้ว ควรตรวจสอบหลักฐานการเป็นทายาท บันทึกตกลงให้ทายาทผู้ใดผู้หนึ่งเป็นผู้รับโอนใบอนุญาต คำสั่งศาลหรือคำพิพากษาศาลด้วย)

ถ้านายทะเบียนอนุญาตให้นายทะเบียนสืบทอดหลังข้อความที่อนุญาตไว้ในใบอนุญาต และหมายเหตุไว้ในทะเบียนด้วย

การเลิกประกอบธุรกิจโรงแรม

ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม ประสงค์จะเลิกกิจการในระหว่างอายุใบอนุญาตหรือเมื่อใบอนุญาตหมดอายุ จะต้องแจ้งให้นายทะเบียนทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน เมื่อได้รับแจ้งให้นายทะเบียนพิจารณาและมีคำสั่งว่าจะควรอนุญาตให้เลิกได้เมื่อใด ภายใต้เงื่อนไขและวิธีการอย่างไร ทั้งนี้ ให้พิจารณาถึงประโยชน์และส่วนได้เสียของผู้พักเป็นหลัก (มาตรา ๒๗) ดังนั้น การที่นายทะเบียนจะอนุญาตให้เลิกกิจการก็ต้องพิจารณาไปในทางคุ้มครองสิทธิของผู้เข้าพักเป็นหลัก เช่น อนุญาตให้เลิกได้โดยต้องวางเงื่อนไขให้ต้องจัดหาที่พักที่มีมาตรฐานใกล้เคียงกันให้แก่ผู้เข้าพัก ผู้ที่สำรองห้องพักไว้ หรือการคืนเงินค่าที่พัก เป็นต้น

การอนุญาตให้เลิกกิจการให้นายทะเบียนเรียกคืนใบอนุญาตและจำหน่ายออกจากทะเบียนด้วย ^{๑๗}

การดำเนินการที่ต้องขออนุญาตต่อนายทะเบียน

พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.๒๕๔๗ มาตรา ๒๒ ได้กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตหรือผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม ที่มีความประสงค์จะเปลี่ยนแปลงการประกอบธุรกิจโรงแรม ดังต่อไปนี้ จะต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนก่อน

(๑) เปลี่ยนแปลงประเภทของโรงแรม (ประเภทของโรงแรมเป็นไปตาม กฎกระทรวง ซึ่งออกตามความในมาตรา ๑๓)

(๒) เพิ่มหรือลดจำนวนห้องพักในโรงแรมอันมีผลกระทบต่อโครงสร้างของโรงแรม (หากการเพิ่มหรือลดห้องพักที่ไม่มีผลกระทบต่อโครงสร้างของโรงแรมก็ไม่ต้องขออนุญาตต่อนายทะเบียน แต่ต้องแจ้งให้นายทะเบียนทราบเพื่อคิดคำนวณค่าธรรมเนียมรายปี หรือค่าธรรมเนียมการประกอบธุรกิจโรงแรม ซึ่งเรียกเก็บโดยคำนวณจากจำนวนห้องพัก)

(๓) เปลี่ยนชื่อโรงแรม (ดูหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในมาตรา ๒๐)

ใบแทนใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรม

ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตจากนายทะเบียนภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับทราบการสูญหายหรือถูกทำลายดังกล่าว ซึ่งต้องเสียค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง (๒๐๐ บาท)

การบริหารจัดการโรงแรม

^{๑๗} ดูเชิงอรรถที่ ๑๕

พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.๒๕๕๗ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและขั้นตอนในการบริหารจัดการโรงแรม และอำนาจหน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมและผู้จัดการโรงแรมไว้ เพื่อให้การบริหารจัดการโรงแรมเป็นไปด้วยความเรียบร้อยตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

ผู้จัดการโรงแรม

ให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรม แต่งตั้งผู้จัดการโรงแรมคนหนึ่ง หรืออาจแต่งตั้งตนเองเป็นผู้จัดการก็ได้ ซึ่งต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๓ และแจ้งให้นายทะเบียนทราบตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนด^{๑๔} โดยผู้แจ้ง(ผู้จัดการ) ต้องมาด้วยตนเอง เพื่อพิมพ์ลายนิ้วมือตรวจสอบประวัติลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๓ (๕) และ (๖) พร้อมเอกสารหลักฐานประกอบการแจ้ง ดังนี้

- (๑) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน จำนวน ๑ ฉบับ
- (๒) สำเนาทะเบียนบ้าน จำนวน ๑ ฉบับ
- (๓) รูปถ่าย ขนาด ๖x๘ ซม. จำนวน ๒ รูป
- (๔) หนังสือแต่งตั้งจากผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมให้เป็นผู้จัดการโรงแรม จำนวน ๑ ฉบับ
- (๕) ใบรับรองแพทย์ที่รับรองว่าไม่เป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง ตติยาเสฟติดให้โทษ

ไม่เป็นผู้วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ ตามมาตรา ๓๓(๓) และ (๔) จำนวน ๑ ฉบับ

กรณีผู้จัดการเป็นบุคคลต่างด้าว ให้ใช้สำเนาทะเบียนเดินทาง หรือสำเนาใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวแล้วแต่กรณี แทนสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน และให้แนบสำเนาใบอนุญาตทำงาน (Work permit) เป็นหลักฐานประกอบการพิจารณาด้วย

เมื่อนายทะเบียนตรวจสอบหลักฐานการแจ้งถูกต้องแล้ว ให้นายทะเบียนออกใบรับแจ้งตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนดเพื่อเป็นหลักฐานการแจ้งให้แก่ผู้นั้น ภายในวันที่ได้รับแจ้ง และให้ผู้แจ้งเริ่มเป็นผู้จัดการได้ตั้งแต่วันที่ได้รับใบรับแจ้งเป็นต้นไป ในกรณีที่นายทะเบียนตรวจพบในภายหลังว่าผู้แจ้งได้แจ้งข้อมูลหรือยื่นเอกสารไว้ไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วนตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนดไว้ ให้นายทะเบียนสั่งให้ผู้แจ้งดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องหรือครบถ้วนภายใน ๗ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งดังกล่าว

การแต่งตั้งผู้จัดการแทน

กรณีผู้จัดการที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมและได้รับใบรับแจ้งเป็นผู้จัดการจากนายทะเบียนแล้วไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือพ้นจากตำแหน่ง จะต้องมี การตั้งผู้จัดการแทนตามเงื่อนไข ดังนี้ (มาตรา ๓๒)

(๑) ในกรณีที่ผู้จัดการไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เกิน ๗ วัน ให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมหรือบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๓ ที่ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมหรือผู้จัดการมอบหมายเป็นผู้จัดการแทนได้ไม่เกิน ๙๐ วัน ใน และให้บุคคลดังกล่าวแจ้งเป็นหนังสือให้นายทะเบียนทราบภายใน ๓ วันนับแต่วันที่เข้าดำเนินการแทน ผู้จัดการแทนดังกล่าว มีหน้าที่และความรับผิดชอบเช่นเดียวกับผู้จัดการ

(๒) ในกรณีที่ผู้จัดการพ้นจากหน้าที่ ให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมแต่งตั้งบุคคลคนหนึ่งเป็นผู้จัดการแทนและให้ผู้จัดการที่ได้รับแต่งตั้งนั้นแจ้งให้นายทะเบียนทราบ ยกเว้นในกรณีที่ผู้นั้นได้เคยแจ้งการเป็นผู้จัดการไว้แล้ว ให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมแจ้งการเปลี่ยนแปลงผู้จัดการให้นายทะเบียนทราบตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม้อาจแต่งตั้งผู้จัดการได้ภายใน ๗ วันนับแต่วันที่ผู้จัดการเดิม

^{๑๔} หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๗.๑/ว ๙๓๙ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๘

พ้นจากหน้าที่ ให้ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมหรือผู้จัดการมอบหมายเป็นผู้จัดการแทนได้ไม่เกิน ๙๐ วัน และแจ้งให้
นายทะเบียนทราบตาม (๑)

หน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมและผู้จัดการ

เพื่อให้การประกอบธุรกิจโรงแรมมีมาตรฐาน และเป็นการส่งเสริมและกำกับธุรกิจโรงแรม
จึงกำหนดหน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมและผู้จัดการไว้ ดังนี้ (มาตรา ๓๕)

- (๑) จัดให้มีป้ายชื่อโรงแรมตามมาตรา ๒๐ ติดไว้หน้าโรงแรม ป้ายชื่อโรงแรมต้องระบุคำว่า
“โรงแรม” ไว้หน้าชื่อโรงแรมด้วย^{๑๙}
- (๒) จัดให้มีการแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่ายในโรงแรม
- (๓) จัดให้มีเลขที่ประจำห้องพักติดไว้ที่หน้าห้องพักทุกห้อง หมายเลขห้องพักนั้น ต้องเป็น
ตัวเลขอารบิก และห้ามกำหนดให้ซ้ำกัน^{๒๐}
- (๔) จัดให้มีเอกสารแสดงอัตราค่าที่พักไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่ายในโรงแรม
- (๕) จัดให้มีแผนผังแสดงทางหนีไฟไว้ในแต่ละชั้นของโรงแรมและห้องพักทุกห้อง และป้าย
ทางออกฉุกเฉินไว้ในแต่ละชั้นของโรงแรม
- (๖) จัดให้มีเอกสารแสดงข้อจำกัดความรับผิดชอบตามมาตรา ๖๗๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและ
พาณิชย์บัญญัติตามแบบที่คณะกรรมการประกาศกำหนด^{๒๑} ไว้ในโรงแรมและห้องพักทุกห้อง
- (๗) ดูแลรักษาความสะอาดด้านสุขลักษณะและอนามัยของโรงแรมให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วย
การสาธารณสุขและคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานสาธารณสุข
- (๘) ดูแลรักษาสภาพของโรงแรมให้มีความมั่นคงแข็งแรง และระบบการป้องกันอัคคีภัยให้
เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารและคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น
- (๙) ดูแลรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพ
สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
- (๑๐) ดูแลและอำนวยความสะดวกให้กับผู้พักในกรณีเกิดอัคคีภัย อุทกภัย หรือเกิดอันตรายใดๆ
ขึ้นในโรงแรม

การจำกัดความรับผิดชอบผู้จัดการ

เนื่องจากหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมและผู้จัดการ มีหน้าที่ร่วมกันนั้น
การปฏิบัติส่วนใหญ่จำเป็นต้องได้รับอนุมัติหรือบประมาณจากผู้ประกอบธุรกิจโรงแรม ดังนั้น เพื่อให้ผู้จัดการ
ต้องรับผิดชอบร่วมกันในทุกกรณี จึงได้กำหนดข้อจำกัดความรับผิดชอบผู้จัดการไว้ในกรณีที่การดำเนินการใดที่
ผู้จัดการต้องได้รับอนุมัติจากผู้ประกอบธุรกิจโรงแรม หากผู้จัดการมีหนังสือขออนุมัติแล้วผู้ประกอบการ
เพิกเฉยหรือไม่ดำเนินการ ผู้จัดการไม่ต้องรับผิดชอบ (มาตรา ๓๕ วรรคสอง)

^{๑๙} กฎกระทรวง ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติโรงแรม พุทธศักราช ๒๕๗๘ ข้อ ๘ ป้ายบอกชื่อหรือชื่อของโรงแรม ให้มีคำว่า “โรงแรม” อยู่หน้าชื่อหรือ
ชื่อของโรงแรมนั้นๆ ด้วย ถ้าโรงแรมใดประสงค์จะเขียนชื่อหรือชื่อเป็นอักษรภาษาอื่นกำกับภาษาไทยไว้ด้วยก็ได้ แต่ห้ามมิให้เขียนไว้เหนือ
ภาษาไทย

^{๒๐} กฎกระทรวง ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติโรงแรม พุทธศักราช ๒๕๗๘ ข้อ ๙ เลขหมายประจำห้องพักต้องเขียนเป็นตัวเลขอารบิก และมีให้ซ้ำกัน
สำหรับโรงแรมหนึ่ง

^{๒๑} ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมและกำกับธุรกิจโรงแรม เรื่อง กำหนดแบบเอกสารแสดงข้อจำกัดความรับผิดชอบตามมาตรา ๖๗๕ แห่งประมวล
กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๔๙ [ร.ก. ๒๕๔๙ / ๕๒ ง / ๑๒๓ / ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๙]

หน้าที่เฉพาะของผู้จัดการ

นอกจากหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดให้ผู้จัดการมีหน้าที่ร่วมกับผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมแล้ว ยังมีหน้าที่ในการบริหารจัดการโรงแรมบางประการที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่เฉพาะของผู้จัดการ ดังนี้

การจัดทำทะเบียนผู้พัก

ผู้จัดการต้องจัดทำมีการบันทึกรายการต่างๆ เกี่ยวกับผู้พักและจำนวนผู้พักในแต่ละห้องลงในบัตรทะเบียนผู้พัก (ร.ร.๓) ในทันทีที่มีการเข้าพัก โดยให้ผู้พักคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ลงลายมือชื่อในบัตรทะเบียนผู้พัก หากผู้พักมีอายุต่ำกว่า ๑๔ ปีบริบูรณ์และเข้าพักตามลำพัง ให้ผู้จัดการหรือผู้แทนลงลายมือชื่อกำกับไว้ด้วย และนำไปบันทึกลงในทะเบียนผู้พัก (ร.ร.๔) ให้แล้วเสร็จภายใน ๒๔ ชั่วโมงหลังจากมีการลงทะเบียนเข้าพัก หากในวันถัดไปรายการซึ่งจะต้องบันทึกลงในทะเบียนผู้พักขัดกับรายการวันก่อนให้บันทึกรายการดังกล่าวว่า ไม่มีการเปลี่ยนแปลง (มาตรา ๓๕)

การบันทึกรายการต่างๆ เกี่ยวกับผู้เข้าพักลงในบัตรทะเบียนผู้พัก (ร.ร.๓) และทะเบียนผู้พัก (ร.ร.๔) ต้องบันทึกทุกรายการให้ครบถ้วน ห้ามมิให้ปล่อยช่องว่างไว้โดยไม่มีเหตุผลสมควร

บัตรทะเบียนผู้พักให้ใช้กระดาษแข็งสีขาว ขนาดกว้าง ๑๑ ซม. ยาว ๑๖ ซม. มีรายการเป็นภาษาไทยตามแบบ ร.ร.๓ ซึ่งโรงแรมจะพิมพ์ข้อความเป็นภาษาต่างประเทศกำกับไว้ได้อักษรภาษาไทยด้วยก็ได้ ทะเบียนผู้พัก ให้จัดทำตามแบบ (ร.ร.๔) ในการบันทึกรายการต่างๆ ในทะเบียนผู้พัก หากมีการบันทึกเป็นภาษาต่างประเทศให้ผู้จัดการจัดทำมีการบันทึกรายการเป็นภาษาไทยกำกับไว้ด้วย^{๒๒}

การเก็บรักษาบัตรทะเบียนผู้พักและทะเบียนผู้พัก

ผู้จัดการต้องเก็บรักษาบัตรทะเบียนผู้พัก (ร.ร.๓) และทะเบียนผู้พัก (ร.ร.๔) ไว้เป็นเวลาอย่างน้อย ๑ ปี และต้องให้อยู่ในสภาพที่ตรวจสอบได้

ในกรณีที่ทะเบียนผู้พัก (ร.ร.๔) ที่เก็บรักษาไว้ในโรงแรมสูญหายหรือถูกทำลาย ผู้จัดการต้องดำเนินการขอคัดลอกสำเนาทะเบียนผู้พักนั้นจากนายทะเบียนมาเก็บรักษาไว้แทน

การส่งสำเนาทะเบียนผู้พัก

ผู้จัดการต้องส่งสำเนาทะเบียนผู้พัก (ร.ร.๔) ในแต่ละวันไปให้นายทะเบียนทุกสัปดาห์แล้ว ซึ่งนายทะเบียนจะออกใบรับมอบให้ไว้เป็นหลักฐาน หากโรงแรมโดยอยู่ห่างไกลหรือ ไม่สามารถส่งได้ตามกำหนดดังกล่าว ให้นายทะเบียนพิจารณากำหนดระยะเวลาส่งสำเนาดังกล่าวแล้วแจ้งให้ผู้จัดการทราบ (มาตรา ๓๖)

หน้าที่อื่น ๆ ของผู้จัดการ

นอกจากหน้าที่เกี่ยวกับบัตรทะเบียนผู้พักและทะเบียนผู้พักแล้ว กฎหมายยังได้กำหนดให้ผู้จัดการมีหน้าที่ในการดูแลและรักษาความปลอดภัยภายในโรงแรมไว้ด้วย ดังนี้ (มาตรา ๓๘)

(๑) ดูแลไม่ให้บุคคลใดหลบซ่อนหรือมั่วสุมในเขตโรงแรมในลักษณะอันควรเชื่อว่าจะก่อความไม่สงบขึ้นในบ้านเมือง หรือจะมีการกระทำความผิดอาญาขึ้นในโรงแรม

^{๒๒} ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องเรื่อง กำหนดบัตรทะเบียนผู้พักและทะเบียนผู้พักตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. ๒๕๔๗ [ร.ก.๒๕๔๘ /๘๕ง / ๑๒๒ /๑๔ กันยายน ๒๕๔๘]

(๒) แจ้งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่ที่ทราบโดยทันที ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าอาจมีหรือได้มีการหลบซ่อนหรือมั่วสุมหรือการกระทำความผิดอาญาขึ้นในโรงแรมตาม (๑)

เหตุปฏิเสธไม่ให้บุคคลเข้าพักในโรงแรม

พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. ๒๕๕๗ กำหนดนิยาม “โรงแรม” ไว้ โดยองค์ประกอบหนึ่ง คือ เป็นสถานที่พักของคนเดินทางหรือบุคคลอื่นใด ซึ่งโดยนัยแล้วต้องรับบุคคลทั่วไปเข้าพักโดยไม่อาจเลือกปฏิบัติได้ แต่อย่างไรก็ตามเพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิและประโยชน์ของผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมและผู้เข้าพักอื่น จึงได้กำหนดข้อยกเว้นให้ผู้จัดการสามารถปฏิเสธผู้เข้าพักได้ด้วยเหตุ ดังนี้ (มาตรา ๓๙)

(๑) มีเหตุอันควรสงสัยได้ว่าบุคคลนั้นจะเข้าไปหลบซ่อน มั่วสุม หรือกระทำการใด อันเป็นความผิดอาญาขึ้นในโรงแรม หรือก่อให้เกิดความรำคาญแก่ผู้พักอื่นในโรงแรม

(๒) มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลนั้นไม่สามารถจ่ายค่าห้องพักได้

(๓) มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลนั้นเป็นโรคติดต่ออันตรายหรือโรคติดต่อตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ

(๔) มีเหตุอันสมควรประการอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ในกรณีมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลนั้นเป็นโรคติดต่ออันตรายหรือโรคติดต่อตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ ถ้าผู้จัดการรับบุคคลนั้นเข้าพักจะต้องแจ้งให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อทราบด้วย

การควบคุมการประกอบธุรกิจโรงแรม

พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. ๒๕๕๗ นอกจากมีเจตนารมณ์ที่ต้องการส่งเสริมและกำกับธุรกิจโรงแรมแล้ว ก็ยังต้องมีการควบคุมการประกอบกิจการเพื่อมิให้ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน และได้กำหนดอำนาจหน้าที่ให้นายทะเบียนมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ (มาตรา ๔๐)

การสั่งระงับการกระทำหรือดำเนินการแก้ไข

ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้ระงับการกระทำหรือดำเนินการแก้ไขได้ตามที่เห็นสมควร เมื่อนายทะเบียนพบว่า ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมหรือผู้จัดการผู้ใดกระทำการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. ๒๕๕๗ หรือกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการ นายทะเบียน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามพระราชบัญญัตินี้

การกำหนดระยะเวลาให้ดำเนินการ

ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมหรือผู้จัดการไม่ระงับการกระทำหรือดำเนินการแก้ไขตามคำสั่งของนายทะเบียนดังกล่าว ให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งให้บุคคลดังกล่าวปฏิบัติให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด ซึ่งต้องไม่เกิน ๓๐ วัน

การสั่งพักใช้ใบอนุญาต

ถ้าไม่มีการปฏิบัติตามคำเตือนของนายทะเบียนตามมาตรา ๔๐ วรรคสอง ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีเป็นผู้ประกอบธุรกิจโรงแรม ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ครั้งละไม่เกิน ๑๕ วัน ซึ่งจะต้องไม่เกิน ๔ ครั้ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

(๒) ในกรณีเป็นผู้จัดการ ให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งให้ปฏิบัติให้ถูกต้องอีกครั้งหนึ่งภายในเวลาที่กำหนดซึ่งต้องไม่เกิน ๓๐ วัน

ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมซึ่งถูกพักใช้ใบอนุญาต จะประกอบธุรกิจโรงแรม ในระหว่างที่ถูกพักใช้ใบอนุญาตไม่ได้

การเพิกถอนใบอนุญาต

นายทะเบียนมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งเป็นผู้จัดการ แล้วแต่กรณี เมื่อปรากฏว่า ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมหรือผู้จัดการผู้ใดมีพฤติการณ์อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ (มาตรา ๔๑)

(๑) เป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๓๓ แล้วแต่กรณี ยกเว้นอยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต ตามมาตรา ๑๖ (๗)

(๒) เคยถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา ๔๐ วรรคสอง (๑) (กรณีผู้ประกอบธุรกิจโรงแรม) หรือเคยได้รับคำเตือนตามมาตรา ๔๐ วรรคสอง (๒) (กรณีผู้จัดการ) มาแล้ว และฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง วรรคสามหรือวรรคสี่อีก

(๓) ใช้หรือยินยอมให้ใช้โรงแรมเป็นสถานที่กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ เกี่ยวกับยาเสพติด การพนัน การค้าหญิงและเด็ก หรือการค้าประเวณี

ในกรณีตาม (๒) นายทะเบียนไม่ต้องมีหนังสือเตือนให้บุคคลดังกล่าวปฏิบัติให้ถูกต้องตามมาตรา ๔๐ วรรคสองอีก

ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมและผู้จัดการเป็นบุคคลคนเดียวกันและมีพฤติการณ์ตาม (๒) หรือ (๓) ให้นายทะเบียนสั่งเพิกถอนทั้งใบอนุญาตและใบรับแจ้งเป็นผู้จัดการ

ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมเป็นห้างหุ้นส่วนหรือนิติบุคคลและผู้เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือผู้แทนนิติบุคคลมีพฤติการณ์ดังกล่าว ให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมทราบ และแต่งตั้งบุคคลอื่นเข้าดำรงตำแหน่งแทนภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง หากผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมไม่ปฏิบัติตามภายในระยะเวลาที่กำหนดดังกล่าว ให้นายทะเบียนสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

การแจ้งคำสั่ง

คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตและคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งเป็นผู้จัดการให้ทำเป็นหนังสือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมหรือผู้จัดการ แล้วแต่กรณี ณ โรงแรมที่บุคคลดังกล่าวประกอบธุรกิจหรือจัดการ และให้ถือว่าผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมหรือผู้จัดการได้ทราบคำสั่งนั้นแล้วเมื่อครบกำหนด ๗ วันนับแต่วันส่ง เว้นแต่จะมีการพิสูจน์ได้ว่าไม่มีการได้รับหรือได้รับก่อนหรือหลังจากวันนั้น (มาตรา ๔๒)

คำสั่งพักหรือเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรม หรือใบรับแจ้งเป็นผู้จัดการดังกล่าว เป็นคำสั่งทางปกครอง ดังนั้น ในหนังสือแจ้งคำสั่งดังกล่าว นายทะเบียนจะต้องแจ้งสิทธิการอุทธรณ์ วิธีการยื่นคำอุทธรณ์ยื่นต่อใคร อย่างไร และระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์ดังกล่าวไปด้วย หากไม่แจ้งสิทธิการอุทธรณ์ดังกล่าว

หรือแจ้งไม่ถูกต้องจะมีผลทำให้ระยะเวลาการยื่นอุทธรณ์ขยายเป็น ๑ ปี นับแต่วันที่รับคำสั่งทางปกครอง เว้นแต่จะได้มีการแจ้งใหม่ให้ถูกต้อง ^{๒๓}

การอุทธรณ์คำสั่งนายทะเบียน

บุคคลดังต่อไปนี้ มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนต่อคณะกรรมการส่งเสริมและกำกับธุรกิจโรงแรม ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่รับแจ้งหรือรับทราบคำสั่งของนายทะเบียน (มาตรา ๔๓)

(๑) ผู้ขอรับใบอนุญาตซึ่งนายทะเบียนไม่ออกใบอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต

(๒) ผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้จัดการซึ่งนายทะเบียนไม่ออกใบรับแจ้งเป็นผู้จัดการ

(๓) ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมหรือผู้ขอรับโอนใบอนุญาต ซึ่งนายทะเบียนไม่อนุญาตตามมาตรา ๒๒ มาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๕

(๔) ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมซึ่งนายทะเบียนไม่อนุญาตให้เลิกกิจการหรือให้เลิกกิจการภายใต้เงื่อนไขและวิธีการอย่างใดตามมาตรา ๒๗

(๕) ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมซึ่งถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา ๔๐

(๖) ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมหรือผู้จัดการซึ่งถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งเป็นผู้จัดการตามมาตรา ๔๑

ส่วนการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองของนายทะเบียนในกรณีอื่น อาจอุทธรณ์ได้ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

การวินิจฉัยอุทธรณ์

ให้คณะกรรมการส่งเสริมและกำกับธุรกิจโรงแรมพิจารณาและมีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ดังกล่าว ภายใน ๔๕ วันนับแต่วันที่รับอุทธรณ์ แล้วแจ้งคำวินิจฉัยพร้อมด้วยเหตุผลเป็นหนังสือไปยังผู้อุทธรณ์และนายทะเบียน คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด ไม่อาจอุทธรณ์ภายในองค์กรฝ่ายปกครองได้อีก แต่อย่างไรก็ตามหากผู้อุทธรณ์ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยก็อาจฟ้องร้องต่อศาลปกครองได้ ซึ่งในการแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์ต้องแจ้งสิทธิการฟ้องคดีต่อศาลปกครองโดยระบุวิธีการยื่นคำฟ้อง และระยะเวลาสำหรับการยื่นคำฟ้องไว้ในคำวินิจฉัยดังกล่าวด้วย ^{๒๔}

^{๒๓} พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

มาตรา ๔๐ คำสั่งทางปกครองที่อาจอุทธรณ์หรือโต้แย้งต่อไปได้ให้ระบุงกรณีที่อาจอุทธรณ์หรือโต้แย้ง การยื่นคำอุทธรณ์หรือคำโต้แย้ง และระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์หรือการโต้แย้งดังกล่าวไว้ด้วย

ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้ระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์หรือการโต้แย้งเริ่มนับใหม่ตั้งแต่วันที่รับแจ้งหลักเกณฑ์ตามวรรคหนึ่ง แต่ถ้าไม่มีการแจ้งใหม่และระยะเวลาดังกล่าวมีระยะเวลาล้นกว่าหนึ่งปี ให้ขยายเป็นหนึ่งปีนับแต่วันที่รับคำสั่งทางปกครอง

^{๒๔} พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๕๐ คำสั่งใดที่อาจฟ้องต่อศาลปกครองได้ ให้ผู้ออกคำสั่งระบุวิธีการยื่นคำฟ้องและระยะเวลาสำหรับยื่นคำฟ้องไว้ในคำสั่งดังกล่าวด้วย

ในกรณีที่ปรากฏต่อผู้ออกคำสั่งใดในภายหลังว่า ตนมิได้ปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้นั้นดำเนินการแจ้งข้อความซึ่งพึงระบุงตามวรรคหนึ่งให้ผู้รับคำสั่งทราบโดยไม่ชักช้า ในกรณีนี้ให้ระยะเวลาสำหรับยื่นคำฟ้องเริ่มนับใหม่นับแต่วันที่ผู้รับคำสั่งได้รับแจ้งข้อความดังกล่าว

ถ้าไม่มีการแจ้งใหม่ตามวรรคสองและระยะเวลาสำหรับยื่นคำฟ้องมีกำหนดน้อยกว่าหนึ่งปี ให้ขยายเวลาสำหรับยื่นคำฟ้องเป็นหนึ่งปี นับแต่วันที่รับคำสั่ง

ในกรณีที่มีการอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียน ให้ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม ผู้จัดการ หรือผู้ขอรับโอนใบอนุญาตแล้วแต่กรณีดำเนินการต่อไปได้ เว้นแต่การอุทธรณ์ตามคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือได้รับแจ้งเป็นผู้จัดการเพราะเหตุดังต่อไปนี้ ไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งของนายทะเบียน

- (๑) ต้องโทษจำคุกเว้นแต่ประมาทหรือลหุโทษตามมาตรา ๑๖ (๕) หรือตามมาตรา ๓๓(๕) แล้วแต่กรณี
- (๒) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นผู้กระทำผิดเกี่ยวกับเพศ ยาเสพติด คำหญิงและเด็ก หรือคำประเวณี ตามมาตรา ๑๖ (๖) หรือมาตรา ๓๓ (๖) แล้วแต่กรณี
- (๓) มีพฤติการณ์ใช้หรือยินยอมให้ใช้โรงแรมเป็นสถานที่กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ ยาเสพติด การพนัน การค้าหญิงและเด็ก หรือการค้าประเวณี ตามมาตรา ๔๑ (๓) และให้ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมจัดหาโรงแรมที่มีมาตรฐานใกล้เคียงกันให้แก่ผู้พักหรือกำหนดวิธีการอื่นตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ โดยพิจารณาถึงประโยชน์และส่วนได้เสียของผู้พักเป็นสำคัญ ตามมาตรา ๔๐ วรรคสี่ หรือจัดหาผู้จัดการแทนตามมาตรา ๓๒ แล้วแต่กรณี รวมทั้งนำบทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้อง มาใช้บังคับโดยอนุโลม (มาตรา ๔๓)

มาตรการคุ้มครองผู้เข้าพัก

ในกรณีที่นายทะเบียนสั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือเพิกถอนใบอนุญาต หรือสั่งให้หยุดดำเนินการไว้ก่อนจนกว่าจะได้เสียค่าธรรมเนียมและเงินเพิ่มครบจำนวนตามมาตรา ๔๔ ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมจัดหาโรงแรมที่มีมาตรฐานใกล้เคียงกันให้แก่ผู้พักหรือกำหนดวิธีการอื่นตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ โดยพิจารณาถึงประโยชน์และส่วนได้เสียของผู้พักเป็นสำคัญ (มาตรา ๔๐ วรรคท้าย)

อัตราค่าธรรมเนียม

ค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.๒๕๔๗ มี ๔ ประเภท ดังนี้

- (๑) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรม (ชำระครั้งแรกเมื่อได้รับอนุญาต) ฉบับละไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท
 - (๒) ค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาตครั้งละกึ่งหนึ่งของค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประเภทนั้น ๆ แต่ละฉบับ
 - (๓) ค่าธรรมเนียมใบแทนใบอนุญาต ฉบับละ ๒๐๐ บาท
 - (๔) ค่าธรรมเนียมรายปีหรือค่าธรรมเนียมการประกอบธุรกิจโรงแรม ปีละ ๘๐ บาทต่อห้อง โดยให้คิดค่าธรรมเนียมตามจำนวนห้องพักของโรงแรม
- อัตราค่าธรรมเนียมตาม (๑) – (๔) นั้น รัฐมนตรีจะออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมให้แตกต่างกันโดยค่านิ่งถึง ขนาด ลักษณะหรือประเภทของโรงแรมก็ได้

การชำระค่าธรรมเนียม

ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมต้องชำระค่าธรรมเนียมรายปีหรือค่าธรรมเนียมการประกอบธุรกิจโรงแรมตามหลักเกณฑ์ วิธีการและอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงตลอดเวลาที่ยังประกอบธุรกิจ ถ้ามิได้เสียค่าธรรมเนียมภายในเวลาที่กำหนดให้เสียเงินเพิ่มอีกร้อยละ ๕ ต่อเดือน และถ้ายังไม่ยินยอมเสียค่าธรรมเนียมโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดดำเนินการไว้จนกว่าจะได้เสียค่าธรรมเนียมและ

เงินเพิ่มครบจำนวน และให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมจัดหาโรงแรมที่มีมาตรฐานใกล้เคียงกันให้แก่ผู้พักหรือกำหนดวิธีการอื่นตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ โดยพิจารณาถึงประโยชน์และส่วนได้เสียของผู้พักเป็นสำคัญ(มาตรา ๔๔)

การตรวจโรงแรมในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่

พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.๒๕๕๗ มาตรา ๔ ได้กำหนดให้นายทะเบียนมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อตรวจตราบังคับใช้กฎหมายในพื้นที่ และออกบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยแต่งตั้งจากบุคคล ดังต่อไปนี้

- (๑) ข้าราชการตำรวจตั้งแต่ชั้นสัญญาบัตรขึ้นไป หรือ
- (๒) ข้าราชการพลเรือนตั้งแต่ระดับสามขึ้นไป หรือ
- (๓) ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นตั้งแต่ระดับสามขึ้นไป

การปฏิบัติหน้าที่

กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่และหนังสือมอบหมายจากนายทะเบียนให้แก่ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ หรือบุคคลผู้เกี่ยวข้อง(มาตรา ๔๖) ในส่วนของหนังสือมอบหมายนั้น ในบางพื้นที่ที่ห่างไกลอาจไม่สะดวกที่จะให้นายทะเบียนมอบหมายเป็นรายครั้ง นายทะเบียนอาจทำเป็นหนังสือมอบหมายหรือแผนการตรวจโรงแรม โดยระบุชื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเขตพื้นที่ หรือโรงแรมที่จะออกตรวจในรอบ ๓ เดือน ๖ เดือน ไว้ก็ได้ โดยมีเจตนารมณ์เพื่อให้ผู้รับการตรวจได้ทราบตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จะมาตรวจได้ชัดเจน

ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลอาญา(มาตรา ๔๗)

กำหนดเวลาการตรวจโรงแรม

กำหนดระยะเวลาการเข้าตรวจโรงแรมของพนักงานเจ้าหน้าที่นั้น กฎหมายกำหนดให้ตรวจได้ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตก แต่เมื่อได้เข้าไปและลงมือทำการตรวจสอบแล้ว ถ้ายังดำเนินการไม่เสร็จ จะกระทำต่อไปในเวลากลางคืนหรือนอกเวลาทำการของโรงแรมต่อไปก็ได้ ทั้งนี้ เฉพาะในกรณีที่มีการตรวจสอบใกล้จะเสร็จสิ้นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าหากเน้นซ้ำในการตรวจสอบจะมีการปกปิดหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงเอกสารหรือหลักฐานไปจากเดิม

ส่วนในการตรวจสอบจำนวนและประวัติพนักงานนั้น กำหนดให้ตรวจได้เฉพาะในเวลาทำการปกติของโรงแรมนั้น ๆ ซึ่งอาจเป็นเวลาใด ๆ ก็ได้แล้วแต่ทางโรงแรมกำหนดเวลาทำงานปกติของพนักงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับทะเบียนประวัติดังกล่าว

อำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่

ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจโรงแรมนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ ดังต่อไปนี้ (มาตรา ๔๕)

- (๑) ตรวจสอบใบอนุญาต ว่าถูกต้องหรือไม่ เช่น ไม่มีใบอนุญาต หรือมีใบอนุญาตแต่หมดอายุ(มาตรา ๑๕) และตรงกับโรงแรมที่ระบุชื่อไว้ในใบอนุญาตหรือไม่ ซึ่งอายุใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรมนั้น กำหนดให้มีอายุห้าปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต (มาตรา ๑๙) รวมทั้งจัดให้มีการแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่ายในโรงแรม (มาตรา ๓๔ (๑))

(๒) บัตรทะเบียนผู้พัก (ร.ร.๓) รูปแบบ การลงรายการ การจัดทำทะเบียนถูกต้องครบถ้วน ตามที่กฎหมายกำหนดหรือไม่

(๓) ทะเบียนผู้พัก (ร.ร.๔) รูปแบบ การจัดทำทะเบียน การลงนามของผู้จัดการ การส่งสำเนา ทะเบียนผู้พัก ถูกต้องครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนดหรือไม่

(๔) สภาพและลักษณะของโรงแรม หรือตรวจสอบห้องพักที่ว่างหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของ โรงแรมที่เปิดใช้ร่วมกันหรือ (ดูหน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจธุรกิจโรงแรมและผู้จัดการ)

(๕) ตรวจสอบจำนวนและประวัติของพนักงานโรงแรม ในเวลาทำการ

(๖) มีหนังสือเรียกผู้ประกอบธุรกิจโรงแรม ผู้จัดการ หรือเจ้าหน้าที่ของโรงแรมมาให้ถ้อยคำ หรือชี้แจงหรือส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณา

หากพบว่าผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมหรือผู้จัดการกระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติ โรงแรม พ.ศ.๒๕๕๗ พนักงานเจ้าหน้าที่อาจให้คำแนะนำให้ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องได้ แต่หากยังมีการฝ่าฝืน ให้รายงานไปยังนายทะเบียนเพื่อดำเนินการบังคับใช้กฎหมายในอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนต่อไป เช่น เรียกมา ตักเตือน พิจารณาโทษปรับทางปกครอง พักหรือเพิกถอนใบอนุญาตตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดต่อไป

บทกำหนดโทษ

พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.๒๕๕๗ ได้กำหนดบทลงโทษผู้ฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่ง พระราชบัญญัตินี้ ไว้ ๒ ประเภท คือ โทษปรับทางปกครอง และโทษทางอาญา

(๑) โทษปรับทางปกครอง อัตราต่ำสุด ๕,๐๐๐ บาท สูงสุด ๕๐๐,๐๐๐ บาท โดยให้ นายทะเบียนมีอำนาจลงโทษปรับทางปกครองตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ในการลงโทษปรับทาง ปกครอง ให้นายทะเบียนคำนึงถึงความร้ายแรงแห่งพฤติกรรมที่กระทำผิด และในกรณีที่เห็นสมควร นายทะเบียนอาจมีคำสั่งให้ผู้นั้นดำเนินการใด ๆ เพื่อแก้ไขให้ถูกต้องหรือเหมาะสมแทนการลงโทษปรับ ทางปกครองได้

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาโทษทางปกครอง ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด^{๒๕} และถ้าผู้ถูกลงโทษปรับทางปกครองไม่ยอมชำระค่าปรับทางปกครอง ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับ ทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม และในกรณีที่ไม่มีเจ้าหน้าที่ ดำเนินการบังคับตามคำสั่ง ให้นายทะเบียนมีอำนาจฟ้องคดีต่อศาลปกครองเพื่อบังคับชำระค่าปรับ ในการนี้ ถ้าศาลปกครองเห็นว่าคำสั่งให้ชำระค่าปรับนั้นชอบด้วยกฎหมายก็ให้ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาและ บังคับให้มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินขายทอดตลาดชำระค่าปรับได้

ตารางแสดงโทษปรับทางปกครองตาม พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. ๒๕๕๗

พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.๒๕๕๗		
มาตรา	การกระทำอันเป็นความผิดเมื่อไม่ปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. ๒๕๕๗	โทษปรับทางปกครอง
๕๐	มาตรา ๒๒ (๑) เปลี่ยนแปลงประเภทของโรงแรม มาตรา ๒๒ (๒) เพิ่มหรือลดจำนวนห้องพักในโรงแรมอันมีผลกระทบถึง	- ปรับไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ - และปรับอีกวันละไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท ตลอดระยะเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติให้

^{๒๕} อยู่ระหว่างการพิจารณาร่างประกาศฯ

พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.๒๕๕๗		
มาตรา	การกระทำอันเป็นความผิดเมื่อไม่ปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. ๒๕๕๗	โทษปรับทางปกครอง
	<p>โครงสร้างของโรงแรม</p> <p>มาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง การโอนใบอนุญาตให้แก่บุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖</p> <p>มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง ให้ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมจัดให้มีผู้จัดการคนหนึ่งเป็นผู้มีหน้าที่จัดการโรงแรม</p>	<p>ถูกต้อง</p>
๕๑	<p>มาตรา ๒๒ (๓) เปลี่ยนชื่อโรงแรม</p>	<p>- ปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท</p> <p>- และปรับอีกวันละไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท ตลอดระยะเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง</p>
๕๒	<p>มาตรา ๒๓ การยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตจากนายทะเบียนในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญ</p> <p>มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง การเลิกกิจการในระหว่างอายุใบอนุญาต หรือเมื่อใบอนุญาตหมดอายุ จะต้องแจ้งให้นายทะเบียนทราบล่วงหน้า</p> <p>มาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง การแจ้งให้นายทะเบียนทราบในกรณีที่โรงแรมได้รับความเสียหายเนื่องจากเหตุอัคคีภัยหรือภัยอันตรายร้ายแรงอื่น ๆ</p>	<p>- ปรับตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ - ๕๐,๐๐๐ บาท</p>
๕๓	<p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง เมื่อได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่งให้นายทะเบียนพิจารณาและมีคำสั่งว่าจะควรถอนใบอนุญาตให้เลิกได้เมื่อใดภายใต้เงื่อนไขและวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่ง ทั้งนี้ โดยให้พิจารณาถึงประโยชน์และส่วนได้เสียของผู้พักเป็นสำคัญ</p> <p>มาตรา ๒๘ วรรคสอง หากนายทะเบียนพิจารณาแล้วเห็นว่า ความเสียหายของโรงแรมดังกล่าวมีสภาพขัดต่อหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๑๓ ให้นายทะเบียนมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมดำเนินการแก้ไขสภาพเช่นว่านั้นให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด และในกรณีที่เห็นว่าจำเป็นอาจมีคำสั่งให้ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมหยุดดำเนินกิจการทั้งหมดหรือบางส่วน จนกว่านายทะเบียนจะเห็นว่าผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมได้ดำเนินการแก้ไขสภาพเช่นว่านั้นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๑๓ แล้ว</p> <p>มาตรา ๔๐ วรรคสี่ การจัดหาโรงแรมที่มีมาตรฐานใกล้เคียงกันให้แก่ผู้พักหรือกำหนดวิธีการอื่นในกรณีที่นายทะเบียนสั่งพักใช้ใบอนุญาต</p> <p>มาตรา ๔๔ การชำระค่าธรรมเนียมรายปีตามหลักเกณฑ์</p>	<p>- ปรับไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท</p> <p>- ปรับอีกวันละไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท ตลอดระยะเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง</p>
๕๔	<p>มาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง การมอบหมายผู้จัดการแทนในกรณีที่ผู้จัดการไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เกิน ๗ วัน</p> <p>มาตรา ๓๒ วรรคสอง การแต่งตั้งผู้จัดการแทนในกรณีที่ผู้จัดการพ้นจากหน้าที่</p>	<p>- ปรับตั้งแต่ ๕,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ บาท</p>
๕๕	<p>มาตรา ๓๔ (๑) จัดให้มีป้ายชื่อโรงแรมตามมาตรา ๒๐ ติดไว้หน้าโรงแรม</p> <p>มาตรา ๓๔ (๒) จัดให้มีการแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่ายใน</p>	<p>- ปรับตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ - ๕๐,๐๐๐</p>

พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.๒๕๕๗		
มาตรา	การกระทำอันเป็นความผิดเมื่อไม่ปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. ๒๕๕๗	โทษปรับทางปกครอง
	<p>โรงแรม</p> <p>มาตรา ๓๔ (๓) จัดให้มีเลขที่ประจำห้องพักติดไว้ที่หน้าห้องพักทุกห้อง</p> <p>มาตรา ๓๔ (๔) จัดให้มีเอกสารแสดงอัตราค่าที่พักไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่ายในโรงแรม</p> <p>มาตรา ๓๔ (๕) จัดให้มีแผนผังแสดงทางหนีไฟไว้ในแต่ละชั้นของโรงแรมและห้องพักทุกห้อง และป้ายทางออกฉุกเฉินไว้ในแต่ละชั้นของโรงแรม</p> <p>มาตรา ๓๔ (๖) จัดให้มีเอกสารแสดงข้อจำกัดความรับผิดชอบตามมาตรา ๖๗๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บัญญัติตามแบบที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ไว้ในโรงแรมและห้องพักทุกห้อง</p>	<p>บาท</p> <p>- ปรับอีกวันละไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท</p> <p>ตลอดระยะเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง</p>
๕๖	<p>มาตรา ๓๔ (๑๐) ดูแลและอำนวยความสะดวกให้กับผู้พักในกรณีเกิดอัคคีภัย อุทกภัย หรือเกิดอันตรายใด ๆ ขึ้นในโรงแรม</p> <p>มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง การบันทึกรายการต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้พักและจำนวนผู้พักในแต่ละห้องลงในบัตรทะเบียนผู้พัก</p> <p>มาตรา ๓๕ วรรคสี่ การเก็บรักษาบัตรทะเบียนผู้พักและทะเบียนผู้พักไว้เป็นเวลาอย่างน้อย ๑ ปี และต้องให้อยู่ในสภาพที่ตรวจสอบได้</p> <p>มาตรา ๓๖ การส่งสำเนาทะเบียนผู้พักในแต่ละวันไปให้นายทะเบียนทุกสัปดาห์</p> <p>มาตรา ๓๗ การขอคัดลอกสำเนาทะเบียนผู้พักกรณีที่จะทะเบียนผู้พักที่เก็บรักษาไว้ในโรงแรมสูญหายหรือถูกทำลาย</p> <p>มาตรา ๓๘ ผู้จัดการมีหน้าที่</p> <p>(๑) ดูแลไม่ให้บุคคลใดหลบซ่อนหรือมั่วสุมในเขตโรงแรมในลักษณะอันควรเชื่อว่าจะก่อความไม่สงบขึ้นในบ้านเมือง หรือจะมีการกระทำความผิดอาญาขึ้นในโรงแรม</p> <p>(๒) แจ้งพนักงานฝ่ายปกครองหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่ทราบโดยทันทีในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าอาจมีหรือได้มีการหลบซ่อนหรือมั่วสุมหรือการกระทำความผิดอาญาขึ้นในโรงแรมตาม (๑)</p>	<p>- ปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ – ๑๐๐,๐๐๐ บาท</p>
๕๗	<p>มาตรา ๓๕ วรรคสาม การบันทึกรายการต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้เข้าพักลงในบัตรทะเบียนผู้พักและทะเบียนผู้พักต้องบันทึกทุกรายการให้ครบถ้วน ห้ามมิให้ปล่อยช่องว่างไว้โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร</p>	<p>- ปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท</p>
๕๘	<p>ปฏิเสธไม่รับบุคคลที่ประสงค์จะเข้าพักในโรงแรมโดยไม่มีเหตุตามมาตรา ๓๙</p>	<p>- ปรับตั้งแต่ ๕,๐๐๐ – ๒๐,๐๐๐ บาท</p>

(๒) โทษอาญา พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.๒๕๕๗ ได้กำหนดการกระทำที่เป็นความผิดและกำหนดโทษทางอาญาไว้ ดังนี้

- เปิดดำเนินการโรงแรมโดยมิได้รับอนุญาต มีโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี ปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และมีโทษปรับอีกวันละไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท ตลอดเวลาที่ฝ่าฝืน

- เป็นผู้จัดการโดยไม่มีคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง มีโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- การแจ้งเท็จลงในบัตรทะเบียนผู้พักหรือทะเบียนผู้พัก หรือชดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ มีโทษจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑ พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

⊕ ⊕ ⊕ ⊕ ⊕ ⊕ ⊕ ⊕

กลุ่มกิจการโรงแรมและสถานบริการ

โทรศัพท์ ๐-๒๓๕๖-๙๕๕๔

สิงหาคม ๒๕๕๐

www.wangchaiya.com